

Landelijke Adviescommissie
Plaatsing Langdurige Forensisch
Psychiatrische Zorg
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Jaarverslag

2022

Inhoudsopgave

Inleiding	4
Hoofdstuk 1 Kerntaak	6
1.1 Inleiding	7
1.2 Aantal aanvragen	8
1.3 Nieuwe aanvragen	8
1.4 Herbeoordelingen	9
1.5 Verzoeken tot opheffing	10
1.6 Aanvraag individueel beveiligingsniveau	10
1.7 Beslissingen namens de minister	10
1.8 Doorlooptijden	10
Hoofdstuk 2 Overige activiteiten	11
2.1 De lerende LFPZ-praktijk	12
2.2 Overleg ketenpartners	12
Bijlage	13
Samenstelling Landelijke Adviescommissie Plaatsing Langdurige Forensisch Psychiatrische Zorg	14

Inleiding

De Landelijke Adviescommissie Plaatsing Langdurige Forensisch Psychiatrische Zorg (verder: LAP) toetst alle door de Forensisch Psychiatrische Centra ingediende aanvragen voor plaatsing, voortzetting of beëindiging van plaatsing van ter beschikking gestelden in een LFPZ voorziening. De LAP brengt hierover advies uit aan de minister voor Rechtsbescherming.

De LAP heeft de volgende doelstelling:

‘De LAP stelt zich ten doel een onafhankelijke inhoudelijke toets van alle LFPZ plaatsingen te waarborgen en daarover een gedegen advies uit te brengen aan de minister. De advisering geschiedt op basis van het Beleidskader Langdurige Forensisch Psychiatrische Zorg (verder: het Beleidskader).’

Deze doelstelling is geformuleerd naar aanleiding van het Besluit van de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie van 15 april 2012, houdende de instelling van de LAP (verder: het Besluit). De LAP bestaat inclusief de voorzitter uit twee juristen, drie forensisch psychiaters en drie forensisch psychologen en wordt ondersteund door een onafhankelijk bureau.

In artikel 11 van het Besluit is bepaald dat de voorzitter van het college elk jaar vóór 1 maart een jaarverslag uitbrengt naar aanleiding van de werkzaamheden van het voorafgaande jaar. In het voorliggende jaarverslag is informatie opgenomen over de aantallen en soorten adviezen die de LAP in 2022 heeft uitgebracht, waaronder een beknopte samenvatting van de belangrijkste overwegingen die aan deze adviezen ten grondslag hebben gelegen. Tevens worden de overige activiteiten van de LAP kort toegelicht.

Hoofdstuk 1

Kerntaak

1.1 Inleiding

De LAP heeft op grond van artikel 3 van het Besluit tot taak de minister voor Rechtsbescherming te adviseren over de afdoening van aanvragen tot plaatsing of beëindiging van plaatsing van ter beschikking gestelden in een LFPZ voorziening. Tevens adviseert de LAP de minister periodiek over de voortzetting van de plaatsing.

Bij een aanvraag tot LFPZ plaatsing beoordeelt de LAP of de eindverantwoordelijke behandelaar naar geldend psychiatrisch inzicht in alle redelijkheid tot de vaststelling heeft kunnen komen dat voortzetting van op verandering gerichte behandeling thans niet langer zinvol is en dat doorstroming naar een andere instelling waar het noodzakelijke niveau van zorg en beveiliging geboden kan worden, in het bijzonder een GGz-instelling, niet mogelijk is. Indien deze mogelijkheden niet aanwezig worden geacht, dan adviseert de LAP tot plaatsing in een LFPZ voorziening.

Op grond van het Beleidskader beoordeelt de LAP vervolgens elke twee jaar of voortzetting van de LFPZ status nog gerechtvaardigd is. Door nieuwe medische ontwikkelingen en behandelmethoden of een wijziging in het behandelperspectief of ziekte-inzicht, kan terugplaatsing naar een reguliere behandelafdeling en op den duur resocialisatie mogelijk zijn.

Tevens onderzoekt de LAP of de LFPZ status om een andere reden dient te worden beëindigd, in het bijzonder in verband met de mogelijkheid van plaatsing in een andere instelling waar het noodzakelijke niveau van zorg en beveiliging geboden kan worden.

Overeenkomstig artikel 6 van het Besluit behandelt de LAP de aanvragen in subcommissies. De LAP is onderverdeeld in commissies die wisselen van samenstelling. In elke commissie zitten twee gedragsdeskundigen, te weten een psychiater en een psycholoog. De commissievergaderingen worden voorgezeten door één van de juristen en worden genoteerd door de secretaris van de commissie of diens plaatsvervanger. Tijdens de vergaderingen worden de adviezen vastgesteld.

Er vinden per maand gemiddeld twee tot drie commissievergaderingen plaats.

Per commissievergadering worden in de regel maximaal vijf aanvragen behandeld als het gaat om herbeoordelingen. De commissievergaderingen vinden plaats op locatie, namelijk in de FPC's waar de LFPZ-gestelden verblijven dan wel de kliniek waar de patiënt voor wie LFPZ plaatsing is aangevraagd, verblijft. Een voorwaarde op grond van het Beleidskader is dat de commissie niet alleen het volledige dossier toetst, maar de patiënt ook heeft gezien. Alvorens de commissie de nieuwe aanvragen en periodieke herbeoordelingen derhalve bespreekt en van advies voorziet, worden de patiënten gezien om een zo volledig mogelijk beeld te krijgen. Dit betreft nadrukkelijk geen onderzoek van de patiënt zoals de kliniek en de externe rapporteurs verrichten, maar de betrokken patiënt wordt in de gelegenheid gesteld om te reageren op de adviezen van de kliniek en de rapporteurs en de vragen van de commissie. Alleen als de patiënt uitdrukkelijk te kennen heeft gegeven niet gezien te willen worden, ziet de LAP daarvan af maar niet nadat de LAP heeft geverifieerd dat dat de wens van de patiënt is.

De advocaat van de patiënt wordt voorafgaand aan de vergadering in staat gesteld om schriftelijk opmerkingen in te dienen.

Na afloop van de vergadering worden de adviezen aan de minister opgesteld en verzonden naar de Divisie Individuele Zaken van DJI, waar namens de minister een beslissing wordt genomen op de aanvraag.

1.2 Aantal aanvragen

In de periode van 1 januari tot en met 31 december 2022 heeft de LAP in totaal 67 aanvragen ontvangen en behandeld.

Dit betrof:

- 13 nieuwe aanvragen tot LFPZ plaatsing
- 48 periodieke (en tussentijdse) herbeoordelingen van de LFPZ plaatsing
- 5 verzoeken tot opheffing
- 1 aanvraag tot wijziging van het individuele beveiligingsniveau

1.3 Nieuwe aanvragen

Ten aanzien van de 13 nieuwe aanvragen tot LFPZ plaatsing heeft de LAP in 8 zaken aan de minister geadviseerd om de aanvraag toe te wijzen en in 3 zaken om de aanvraag af te wijzen. De LAP heeft voorts 2 zaken aangehouden, waarin de aanvullende informatie op 31 december 2022 nog niet binnen was.

Advies LAP	Aantal
Toewijzen	8
Afwijzen	3
Lopende aanhouding	2
Totaal	13

De redenen voor de adviezen tot afwijzing van de aanvragen voor LFPZ plaatsing in voornoemde zaken waren gelegen in het volgende:

- In één zaak achtte de commissie de aanvraag onvoldoende onderbouwd tegen de achtergrond van het vrij recente en uitgebreide PBC-rapport, waarin duidelijke aanknopingspunten zaten voor een andere koers dan een plaatsing en verblijf in de LFPZ. Volgens de externe deskundigen heeft betrokkene het hoge beveiligingsniveau van de LFPZ feitelijk niet nodig. Er is geen sprake van acuut gevaar, maar van een delictrisico dat langzaam oploopt na een opstapeling van zaken die ook in een longcare setting afdoende gemonitord moet kunnen worden.
- In één zaak werd geconcludeerd dat de betrokken patiënt gebaat was bij de huidige klinische forensische setting, waarbij het risico al lange tijd beheersbaar is. De kliniek verzocht te onderzoeken of de LFPZ-status, indien verleend, in de huidige setting ten uitvoer kon worden gelegd omdat overplaatsing naar een andere kliniek risicoverhogend zou zijn. Op grond van de criteria van het Beleidskader LFPZ dient de vraag te worden beantwoord of naar geldend psychiatrisch inzicht verblijf in een andere instelling, waar het noodzakelijke niveau van zorg en beveiliging geboden kan worden, mogelijk wordt geacht. Indien er een mogelijkheid bestaat dat voor het beteugelen van het recidiverisico geen hoog beveiligde LFPZ-voorziening noodzakelijk is, wordt er niet aan de criteria voldaan om aan betrokkene een LFPZ-status toe te kennen. Betrokkene verblijft sinds 2013 binnen een longcare-afdeling, op beveiligingsniveau 2 en functioneert hier stabiel. Op grond hiervan kon naar het oordeel van de commissie niet anders geconcludeerd worden dan dat verblijf binnen een hoog beveiligde LFPZ-voorziening niet noodzakelijk is. Betrokkene praktiseert vanuit de huidige voorziening begeleide verlopen en heeft vanuit deze voorziening wellicht in de toekomst de mogelijkheid om zijn vrijheden verder uit te breiden. Los van de vraag of betrokkene voldoet aan de criteria voor een LFPZ-indicatie, kan conform het Beleidskader LFPZ een LFPZ-indicatie enkel ten uitvoer worden gelegd in een daarvoor aangewezen LFPZ-voorziening (een instelling met beveiligingsniveau 4).

- In één zaak hebben bij de beoordeling van de aanvraag de conclusies van de externe rapporteurs de doorslag gegeven, nu zij ondanks de mislukkingen in het verleden op goede gronden voor betrokkene toch nog een mogelijkheid zien om in een ander FPC, via een voorziening voor longcare, verdere stappen te zetten. Hoewel de commissie op grond van de ervaringen in het verleden niet kan uitsluiten dat deze nieuwe poging op termijn niet tot het gewenste resultaat zal leiden, is de commissie van oordeel dat onder de gegeven omstandigheden aan betrokkene nog een keer de mogelijkheid moet worden geboden om tot resocialisatie te komen. De commissie ziet de weg die de rapporteurs hebben geschetst als een laatste kans voor betrokkenen om een LFPZ-plaatsing te voorkomen.

1.4 Herbeoordelingen

Op grond van het Beleidskader dient door middel van een periodieke toets tweejaarlijks door de LAP te worden beoordeeld of voortzetting van de LFPZ-indicatie nog gerechtvaardigd is. Daarnaast kan de LAP in haar advies verzoeken om een tussentijdse herbeoordeling van de LFPZ-indicatie, indien de LAP aanleiding ziet om binnen een bepaalde periode (van doorgaans een jaar) de mogelijkheden van behandeling of uitplaatsing te onderzoeken dan wel de betrokken patiënt hiervoor te motiveren en bij succesvol verloop te kijken of er perspectief ontstaat op behandeling of overplaatsing naar een andere voorziening.

Ten aanzien van de 48 periodieke en tussentijdse herbeoordelingen heeft de LAP in 46 zaken aan de minister geadviseerd om de LFPZ plaatsing voort te zetten en in 2 zaken om de LFPZ-indicatie op te heffen.

Advies LAP	Aantal
Voortzetten	46
Opheffen	2
Totaal	48

De redenen voor de adviezen tot opheffing van de LFPZ-indicatie waren gelegen in het volgende:

- In beide zaken konden de betrokken patiënten uitstromen naar een pre-longcare afdeling in de Pompekliniek in Nijmegen, met als doel om over een jaar te worden overgeplaatst naar een nieuwe longcare voorziening die aan de Tarweweg wordt gerealiseerd.

1.5 Verzoeken tot opheffing

Ten aanzien van de 5 verzoeken tot opheffing heeft de LAP in alle zaken geadviseerd om het verzoek toe te wijzen en de LFPZ plaatsing op te heffen.

Advies LAP	Aantal
Toewijzen	5
Totaal	5

1.6 Aanvraag individueel beveiligingsniveau

Ten aanzien van de aanvraag om het individuele beveiligingsniveau in de zin van de Verlofregeling te wijzigen naar laag, heeft de LAP het advies van de kliniek gevolgd en geadviseerd om het beveiligingsniveau als laag vast te stellen.

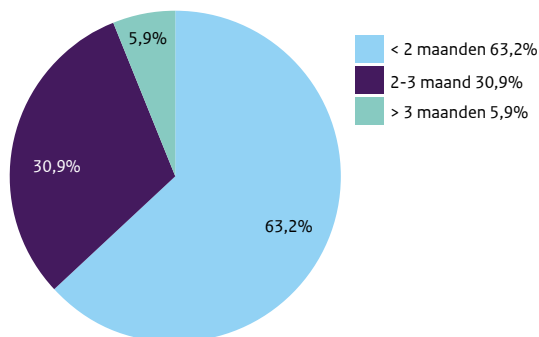
1.7 Beslissingen namens de minister

Op grond van artikel 8, derde lid van het Besluit kan de minister in zijn beslissing gemotiveerd afwijken van het advies van de LAP. In 2022 heeft de LAP geen contraire beslissingen ontvangen namens de minister.

1.8 Doorlooptijden

De LAP streeft ernaar om binnen drie maanden na ontvangst van een aanvraag een advies te zenden aan de minister. Voor het vaststellen van de doorlooptijd geldt als begin de datum van binnenkomst van de aanvraag bij de LAP en als einde de datum waarop het advies aan de minister wordt verzonden.

In 2022 heeft de LAP in 94,1% van de zaken binnen drie maanden na ontvangst advies uitgebracht, waarvan 63,2% zelfs binnen een termijn van twee maanden. De cijfers zien er in een schema als volgt uit:

Ten aanzien van de vier zaken waarin niet binnen drie maanden een advies is afgegeven, wordt opgemerkt dat twee zaken moesten worden uitgesteld vanwege onvoorziene overplaatsingen van de betreffende patiënten van Zeeland naar Vught. In één zaak heeft de commissie meerdere pogingen gedaan om de betrokken patiënt te zien en daartoe de behandeling van de aanvraag aangehouden en in één zaak moest de behandeling vanwege een coronabesmetting van de patiënt worden verplaatst.

Hoofdstuk 2

Overige activiteiten

2.1 De lerende LFPZ-praktijk

Proefplaatsing in kader van uitstroom

Op 28 maart 2022 heeft de LAP, in navolging van de voortgangsbrief van de Minister voor Rechtsbescherming aan de Tweede Kamer van 3 december 2020, deelgenomen aan een expertmeeting over de vraag op welke wijze het beste een langere (dan nu mogelijk) proefplaatsing in een vervolgvoorziening kan worden gerealiseerd voor mensen vanuit de LFPZ (met voorlopig behoud van de LFPZ-indicatie). Hiermee kan gedurende langere tijd worden geobserveerd of deze voorziening het meest passend is voor de patiënt en of de risico's voldoende beheerst kunnen worden. Met alle betrokken ketenpartners is besproken hoe dit het beste in wet- en regelgeving kan worden geïmplementeerd. De LAP is nog in afwachting van het vervolg.

Herbeoordeling gedurende wachttijd plaatsing

Op 16 maart 2022 heeft op verzoek van de Vereniging voor tbs-advocaten een overleg plaatsgevonden met de Divisie Individuele Zaken van DJI en de LAP over de knelpunten in de LFPZ-capaciteit en de lange wachttijden voor plaatsing die hierdoor bestaan. Er zijn diverse oplossingsrichtingen besproken, welke door DIZ verder zullen worden onderzocht. De LAP is in augustus 2022 verzocht om zich uit te laten over de vraag of er formeel een herbeoordeling van de LFPZ-indicatie dient plaats te vinden gedurende de tijd dat een patiënt nog in een FPC verblijft, of indien de patiënt na een lange wachttijd pas recent is opgenomen in de LFPZ. De LAP heeft zich hier op 28 september 2022 intern over beraden en zal begin 2023 de Divisie Individuele Zaken over het standpunt van de LAP informeren.

2.2 Overleg ketenpartners

Er wordt continue geïnvesteerd in overleg met en het afstemmen van het werkproces met de Divisie Individuele Zaken van DJI en de FPC's. Voorts vindt er periodiek overleg plaats met de FPC's, het NIFP, de Directie Forensische Zorg, de Divisie Individuele Zaken en de Directie Sanctietoepassing en Jeugd over mogelijke knelpunten in beleid en procedures.

Bijlage

Samenstelling Landelijke Adviescommissie Plaatsing Langdurige Forensisch Psychiatrische Zorg

Voorzitter:

Mr I.E. de Vries

Vice-voorzitter:

Mr Y.A.J.M. van Kuijk

Gedragdeskundigen:

Drs B. Bakker

Drs K.M. ten Brinck

Drs I. Maksimovic

Drs D. van der Meer

Drs E. Otte

Drs J.A.M. Reijnen

Plaatsvervangende leden:

Mr J.A.W. Lensing

Drs M.R. Weeda

Secretaris:

Mr H.G. Leentvaar-Loohuis

Plaatsvervangend secretaris:

Mr N.E. Heuten

Contactgegevens:

Telefoonnummer secretariaat: 0880 - 71 39 00

E-mailadres: LAP@avt.minjus.nl

Website: www.landelijkeadviescommissieplaatsing.nl

Colofon

Dit jaarplan is een uitgave van:

Landelijke Adviescommissie
Plaatsing Langdurige Forensisch
Psychiatrische Zorg
Postbus 24019 | 3502 MA Utrecht
T 0880 71 39 00 | LAP@avt.minjus.nl
www.landelijkeadviescommissieplaatsing.nl

Februari 2023